

NIBUD JAARVERSLAG 2014 **AL 35 JAAR DE VRAAGBAAK** **OVER GELD**

Het Nibud bestond 18 oktober 2014 35 jaar. De behoefte aan onafhankelijke informatie over geld is na al die jaren nog altijd groeiende. Afgelopen jaar werden de websites van het Nibud ruim 5,5 miljoen keer geraadpleegd. Zo'n 14.000 consumenten en scholieren benaderden dagelijks de sites van het Nibud met hun geldvragen. Ook een groeiende groep professionals schakelt het Nibud in voor adviestrajecten en opleidingen. Begon het Nibud 35 jaar geleden met de feiten - hoeveel geld komt erin en gaat eruit - de laatste jaren keek het Nibud steeds meer naar het gedrag. Hoe gaan we eigenlijk met ons geld om en welke psychologische principes spelen daarbij een rol? Enkele hoogtepunten uit 2014.

Focus op gedrag

35 jaar Nibud

Het Nibud is in 35 jaar uitgegroeid tot dé vraagbaak op het gebied van geld. Al 35 jaar is het Nibud het enige instituut in Nederland dat onafhankelijk advies geeft over de huishoudportemonnee en daarvoor zelf onderzoek doet naar de inkomsten, uitgaven en het financiële gedrag van Nederlanders. Voor 9 op de 10 Nederlanders is het Nibud een bekende organisatie.

Sinds de oprichting van het Nibud is de consument mondiger en kritischer geworden. De komst van internet heeft het voor hen gemakkelijker gemaakt om zelf op zoek te gaan naar informatie. Ook de vragen die bij het Nibud binnenkomen zijn door de jaren heen veranderd. Hierdoor ligt de focus van het Nibud minder op het puur geven van bedragen en informatie en meer op het bieden van stappenplannen en advies over omgaan met geld.

Onbetaalde rekeningen kosten samenleving miljoenen

Een groeiend aantal consumenten heeft te maken met schulden. Het Nibud ziet dat terug in de vragen die het instituut per telefoon en e-mail heeft binnengekregen. In 2014 was net als het jaar ervoor de meest gestelde vraag: hoe kan ik mijn schulden oplossen? De samenleving kan miljoenen besparen door meer oog te hebben voor het financieel gedrag van consumenten. Dit stelt het Nibud in het rapport *Overkoepelende blik op omvang en preventie van schulden in Nederland* dat het Nibud in oktober uitbracht vanwege zijn 35-jarig bestaan. Houding en gedrag spelen een belangrijke rol bij het ontstaan van schulden. De impact van schulden op de samenleving is dusdanig groot dat het Nibud pleit voor een andere aanpak van geldproblemen waarbij meer nadruk op preventie komt te liggen.

Bijzondere Nibud-leerstoel ingesteld

Mensen laten zich vaak leiden door hun gevoel en kunnen daardoor niet altijd goed overwogen financiële beslissingen nemen. Meer kennis over economisch keuzegedrag kan helpen bij het voorkomen van financiële problemen van huishoudens. Dat is voor de Universiteit Leiden en het Nibud een belangrijke reden geweest om de bijzondere leerstoel 'Psychologische determinanten van economisch keuzegedrag' in te stellen. Prof. dr. Wilco van Dijk is per 1 december 2014 benoemd als eerste bijzonder hoogleraar voor deze Nibud-leerstoel. De bijzondere leerstoel is gevestigd bij de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden.

Organisaties vragen vaker visie Nibud op problematiek

Meedenken met ministerie en Kamer

Het Nibud is het enige onafhankelijke kenniscentrum in Nederland dat beschikt over uitgavencijfers en voorbeeldbegrotingen van consumenten. Steeds meer instanties zien de mogelijkheden van het Nibud en schakelen het Nibud in bij grote vraagstukken. Zo deden het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Eerste en Tweede Kamer in 2014 een beroep op het Nibud bij de voorbereidingen van het nieuwe leenstelsel voor studenten. Eén resultaat hiervan is dat het Nibud meedenkt over de communicatie naar studenten over het nieuwe leenstelsel. Daarnaast zal het Nibud samen met het ministerie in 2015 een financieel huishoudboekje ontwikkelen waarin studenten hun studievoorschot kunnen bijhouden.

Gemeenten schakelen Nibud in

De gemeente Amsterdam heeft op basis van de minima-effectrapportage van het Nibud de inkomensgrens voor bijzondere bijstand aangepast van 110 naar 120 procent van het minimumloon. In de minima-effectrapportage worden begrotingen opgesteld voor diverse huishoudtypen met een minimuminkomen. In 2014 vroegen elf gemeenten om zo'n rapportage, waaronder ook drie van de vijf grote gemeenten (Amsterdam, Den Haag en Eindhoven).

En woningcorporaties gebruiken kennis Nibud

Voor woningcorporaties maakte het Nibud in 2014 vijftien huur-inkomensberekeningen. Deze geven inzicht in welke huurwoningen betaalbaar zijn voor welke doelgroepen. Corporaties kunnen de gegevens uit de berekeningen ook gebruiken om nieuwe huurders te adviseren. Het Nibud ontwikkelde hiervoor een tool die een corporatie op haar website kan plaatsen. Vijf corporaties maakten hiervan in 2014 gebruik.

Nieuwe producten en diensten in 2014

Boek *Lekker voor weinig* verschenen

Sinds het begin van de economische crisis gaan veel Nederlanders zuiniger om met eten. Maar kun je dan nog wel gezond en lekker eten? Het kookboek *Lekker voor weinig* van het Voedingscentrum en het Nibud bewijst dat gezond én lekker eten niet duur hoeft te zijn. *Lekker voor weinig* bevat smaakvolle recepten voor een warme maaltijd, voor een prijs van gemiddeld 2 euro per persoon. Met de recepten kunnen consumenten per jaar een behoorlijk bedrag besparen. Naast recepten staan er in het boek tips om slimmer te kopen, te koken en te bewaren.

Startpunt Geldzaken van start

Het Nibud, Vereniging Eigen Huis (VEH), de beleggersvereniging VEB en de stichting Financial Planning Standards Board Nederland (FPSB NL) hebben hun kennis gebundeld in het Startpunt Geldzaken. Dit Startpunt ondersteunt particuliere huishoudens bij het bevorderen van financiële zelfredzaamheid door het ontwikkelen van zogenoemde geldplannen voor huishoudens in verschillende samenstelling, inkomensgroepen en omstandigheden. De geldplannen worden beschikbaar gesteld via de websites van deelnemende organisaties. Op basis van bijdragen van de gemeente Rotterdam en PostNL is het eerste geldplan 'Beter Rondkomen' ontwikkeld.

Pensioenschijf-van-vijf vernieuwd

Alleen de inkomsten op een rijtje zetten is niet voldoende om te weten of een pensioen toereikend zal zijn. Met een overzicht van de verwachte uitgaven kan de consument eenvoudiger de afweging maken of het nodig is om nu geld voor na pensionering apart te zetten. Daarom vernieuwde het Nibud in 2014 de Pensioenschijf-van-vijf. Deze tool geeft nu niet alleen inzicht in de vijf verschillende bronnen van inkomsten na pensionering, maar ook wat de gebruiker kan doen van zijn pensioen.

Kostgeld: welk bedrag is gebruikelijk?

Consumenten belden en mailden in 2014 ook vaak naar het Nibud met vragen over kostgeld. Ze wilden weten welk bedrag aan kostgeld gebruikelijk is. Een standaardbedrag is er niet, iedere situatie is immers uniek. Voor wie een berekening wil maken, maakte het Nibud het document *Kostgeld: wat is redelijk?*. Dit document is de meest geraadpleegde Nibud-pdf in 2014: ruim 66.000 keer.

Online trends

De pagina over zakgeld is al jarenlang een van de best bezochte pagina's van Nibud.nl. En net als in 2013 werden ook de onderwerpen energiekosten en bijbanen voor scholieren veel geraadpleegd. Nieuw in de top 5 is de Nibud-site Berekenuwrecht.nl (op plek 4). In totaal is de homepage Nibud.nl bijna 5 miljoen keer bezocht in 2014.

In de webshop waren producten die zorgen voor meer grip op je geld het meest populair in 2014. Het meest verkochte artikel was de *Tabbladenset* voor het ordenen van de administratie, zowel bij consumenten als professionals. Consumenten kochten verder vooral het *Kasboek* en de *Geldwijzer Studenten*. Professionals hadden het meest belangstelling voor het boekje *Voor boven de 18* en de *Nibud-agenda*.

Onderzoeken in 2014

Jongeren & geld: zijn er schulden?

Openstaande rekeningen bij de zorgverzekeraar, onbetaalde boetes of achterstanden bij de Belastingdienst: bijna 20 procent van de 18- tot 24-jarigen heeft hiermee te maken. Het gaat bij 20 procent van die jongeren om bedragen van 2.500 euro of meer. Dit blijkt uit het Nibud-onderzoeksrapport *Jongeren & Geld*, over jongeren van 12 t/m 24 jaar, dat mogelijk werd gemaakt door Rabobank Nederland.

De crisis voorbij?

34 procent van de Nederlanders denkt dat de crisis voorbij is. Dit zijn vooral hoger opgeleide mannen met een bovenmodaal inkomen die goed kunnen rondkomen. Het overgrote deel van de Nederlanders denkt niet dat de crisis voorbij is en merkt daar ook niets van in de dagelijkse praktijk. Een op de vijf Nederlanders vindt zelfs dat het slechter gaat. Dit blijkt uit onderzoek van het Nibud naar de beleving van de crisis op de uitgaven van Nederlanders, dat is uitgevoerd met hulp van creditmanagementorganisatie GGN.

Gezinnen op bijstandsniveau komen structureel geld tekort

Het Nibud maakt zich zorgen over gezinnen die rond moeten komen van de bijstand. Een gezin met twee kinderen heeft iedere maand 50 euro te weinig om alle noodzakelijke uitgaven te betalen. Hierbij zijn geen uitgaven meegerekend voor

cadeautjes, sporten of uitjes, ook wel sociale participatie genoemd. Dit blijkt uit cijfers die het Nibud op een rij heeft gezet voor het *Nibud Budgethandboek 2014*, dat in maart 2014 is verschenen. Het Nibud gaat bij deze berekeningen uit van minimale kosten voor wonen, voeding en verzorging. Het is voor het eerst dat het instituut ziet dat deze gezinnen maandelijks geld tekort komen. Vorig jaar waarschuwde het Nibud al dat de gezinnen geen geld hadden voor sociale participatie.

Geldgeefgedrag van ouders onderzocht

Het Nibud heeft 990 ouders met kinderen tussen de 5 en 11 jaar ondervraagd over de invloed van de omgeving (andere ouders) op óf en op hoeveel ouders aan zakgeld, rapportgeld en geld voor verjaardagscadeaus besteden. Drie op de vijf basisschoolleerlingen krijgt rapportgeld, meestal zo'n 5 euro per rapport. Aan verjaardagscadeaus besteden ouders doorgaans 50 euro per kind. Bij het vaststellen van de hoogte van de bedragen kijken ouders vooral naar wat ze willen en kunnen betalen en niet naar wat de omgeving doet. Wel hebben kinderen veel invloed op het geefgedrag van de ouders.

Adviesgesprek beleggingsverzekering gewenst?

Desinteresse, wantrouwen en onwetendheid zijn volgens het Nibud de belangrijkste redenen waarom de meeste bezitters van een beleggingsverzekering geen adviesgesprek aangaan en/of niet proberen de beleggingsverzekering te veranderen. Dit blijkt uit het Nibud-rapport *De consument en zijn beleggingsverzekering* naar de redenen waarom de bezitter van een beleggingsverzekering al dan niet reageert op oproepen van verzekeraars, banken en adviseurs om contact met hen op te nemen. Uit het rapport blijkt dat een kwart van de bezitters die wel een gesprek hebben gevoerd, er financieel op vooruit is gegaan. Het Nibud roept bezitters dan ook op om het gratis hersteladviesgesprek aan te gaan zodat de persoonlijke situatie bekeken kan worden.

› En enkele cijfers uit 2014

- Aantal verkochte agenda's: 10.000.
- Aantal verkochte gripproducten (zoals tabbladensets, kasboeken, *Meer met je geld*): 17.000.
- Elke maand de nieuwsbrief voor consumenten met 28.500 abonnees en nieuwsbrief voor professionals met 5.800 abonnees.
- De Bufferberekenaar is de meest gebruikte tool met ruim 225.000 raadplegers. De tool laat zien hoeveel geld je voor onvoorziene uitgaven achter de hand moet hebben.
- De site zelfjeschuldenregelen.nl raadpleegden ruim 215.000 mensen, waarmee zij in beeld kregen hoe groot hun schuldenprobleem is met een stappenplan om zelf hun schulden te regelen.
- 200.000 mensen maakten gebruik van de interactieve tool Persoonlijk budgetadvies.
- Berekenuwrecht.nl is door bijna 210.000 mensen geraadpleegd.
- Zo'n 500 professionals volgden een opleiding of workshop bij het Nibud, dat is vrijwel hetzelfde aantal als in 2013.
- Aantal 'vind-ik-leuks' voor de Facebook-pagina steeg met ruim 50 procent naar bijna 2.500; aantal volgers op Twitter met ruim 25 procent naar ruim 8.000.

Balans

Samengevatte balans per 31 december 2014 (na resultaatbestemming) van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	33.379	57.522
Viottende activa		
Voorraden	23.199	32.016
Vorderingen	403.950	368.627
Liquide middelen	1.186.310	1.205.922
TOTAAL ACTIVA	1.646.838	1.664.087
PASSIVA		
Reserves		
Continuïteitsreserve	944.825	941.843
Bestemmingsreserve productontwikkeling	95.000	95.000
	1.039.825	1.036.843
Kortlopende schulden	607.013	627.244
TOTAAL PASSIVA	1.646.838	1.664.087

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De in dit jaarverslag opgenomen samengevatte jaarrekening, bestaande uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten met bijhorende toelichting, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting te Utrecht per 27 maart 2015. Wij hebben een goedgekeurd oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 27 maart 2015.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting te Utrecht.

Staat van baten en lasten

Samengevatte staat van baten en lasten 2014 van Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

	Realisatie 2014 €	Realisatie 2013 €
Baten	2.993.456	2.839.291
Projectkosten	734.922	558.316
Brutomarge	2.258.534	2.280.975
Personeelskosten	1.779.792	1.662.245
Afschrijvingen	26.513	31.821
Overige lasten	443.137	466.962
Som van de kosten	2.249.442	2.161.028
Bedrijfsresultaat	9.092	119.947
Rentebaten en -lasten	-4.296	11.359
Resultaat voor belastingen	4.796	131.306
Belastingen	-1.814	-31.592
Resultaat na belastingen	2.982	99.714
RESULTAATBESTEMMING		
Toevoeging aan de algemene reserve	2.982	99.714
Totaal	2.982	99.714

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Stichting Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting te Utrecht in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Sliedrecht, 27 maart 2015

WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Gerjoke Wilmink:

“Het Nibud heeft een maatschappelijk rendement van 600 miljoen euro”

“In de jaarrekening bij dit jaarverslag is te lezen wat al onze activiteiten in 2014 hebben gekost. Maar we kunnen ook anders naar de cijfers kijken: hoeveel miljoenen euro's heeft het werk van het Nibud de maatschappij eigenlijk opgeleverd? Wat is het maatschappelijk rendement van het Nibud? Stel dat 0,1 procent van de bezoekers aan onze site daardoor geen problematische schulden krijgt en geen schuldhulpverleningstraject hoeft te doorlopen. Dat scheelt de maatschappij al minimaal ruim 20 miljoen euro op jaarbasis. Tel je ook de andere maatschappelijke kosten mee die hiermee zijn bespaard, zoals huisuitzetting, overige hulpverlening, uitkeringen, dan komen we volgens onderzoekers uit op een bedrag van ruim 100.000 euro per huishouden in de schuldrisicogroep. Het maatschappelijk rendement van het Nibud op jaarbasis is dan 600 miljoen euro!

Zeker in een tijd waarin overheidsinstellingen moeten bezuinigen, kan het Nibud dus veel voor hen betekenen door het aanbieden van tools en producten. Het Nibud is blij met de functie die het vervult in de Nederlandse maatschappij en wil graag ook de komende jaren tegemoet komen aan het beroep dat op onze organisatie wordt gedaan. Er is behoefte aan betrouwbare en onafhankelijke informatie over geldzaken. Centraal staat het verhogen van de zelfredzaamheid van consumenten op het gebied van de huishoudfinanciën. Het instellen van de nieuwe Nibud-leerstoel draagt daar extra aan bij. Meer kennis over economisch keuzegedrag kan helpen bij het voorkomen van financiële problemen van huishoudens.”

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

**NIBUD JAARVERSLAG 2014:
AL 35 JAAR DÉ VRAAGBAAK OVER GELD**